

REFERAT 2022

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 01-12-2022 10:00

Sted: KOMBIT, Halldansgade 8, stuen, lokale Vadehavet

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

Deltagerfortegnelse.....	3
1. Siden sidst.....	5
1.1. Siden sidst.....	5
2. Drøftelsessager	6
2.1. Et klart fundament for datadeling	6
2.2. Opfølgning på arbejdet med fællesoffentlig samtykkeløsning	7
2.3. Høring af målbillede for 'Digital løsning til fravalg af genoplivningsforsøg'	7
2.4. EU-forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens.....	8
2.5. Dialog med KL's direktion	9
2.6. It-understøttelse af Helhedsorienteret Indsats	10
3. Eventuelt.....	12

Deltagerfortegnelse

Deltagere

It-Arkitekturrådets medlemmer:

- Niels Rygaard, Kontorchef for It og digitalisering i Senior og Omsorg i Aalborg Kommune
- Henrik Brix, it- og digitaliseringschef, Favrskov Kommune, formand for KITA (foreningen af kommunale IT- og Digitaliseringsansvarlige)
- Jeppe Bøgh Andersen, direktør for Social, Sundhed og Arbejdsmarked, Frederiksberg Kommune
- Søren Munk Skydsgaard, ressourcechef i Socialforvaltningen, Københavns Kommune
- Ralf Klitgaard Jensen, direktør for Børn & Læring og Sundhed & Omsorg, Stevns Kommune
- Bo Fristed, Chief Innovation Officer og chef for Center for Innovation i Aarhus Kommune, og Digitaliseringschef i Kultur og Borgerservice, Aarhus Kommune
- Lars Vraa, chefarkitekt, KOMBIT
- Ghita Thiesen, kontorchef, It-arkitektur & Standarder, KL (mødeleder)

Forberedelsesudvalget:

- Karen Rahbek, Københavns Kommune
- Carsten Nydam-Rønved, Odense Kommune (virtuelt)

Sekretariat:

- Vibeke Normann, KL
- Zahra Al-Asfoor, KL (referent)
- Oliver Backer, KL

Afbud

- René Lorenz, chef for Politik, Strategi og Udvikling, Ældre- og Handicapforvaltning, Odense Kommune
- Christian Refstrup, direktør for Teknik, Miljø, Arbejdsmarked og Borger & Branding, Guldborgsund Kommune
- Pia Færch, kontorchef, center for Digitaliserings og Teknologi, KL

Oplægsholdere

- Morten Hass, KOMBIT
- Ulla Larney, KL
- Søren Frederik Bregenov-Beyer, KL
- Jacob Hansen, KL
- Christian Harsløf, KL
- Tom Bøgeskov, KOMBIT

- Jakob Eiby, KL

Andre gæster

- Ken Rindsig, KL
Line Laudrup, KL
- Peter Falkenberg, KL
- Jim Foli, KL
- Ina Corydon, KOMBIT
- Klaus Rasmussen, KOMBIT
- Torben Mathiesen, KL
- Jan Kjellerup, KOMBIT
- Jette Lysholt, KOMBIT
- Poul Erik Kristensen, KL
- Marianne Mortensen, KL
- Jens Kastenskov, KOMBIT
- Mette Jespersen, KOMBIT
- Rasmus Halkjær, KOMBIT

1. Siden sidst

1.1. Siden sidst

DAG-2022-00286 vno

Drøftelse

Ghita fortalte at der havde været en justering af offentliggørelsen af SKI 02.19 udbuddet, så afleveringsfristen for at afgive tilbud er rykket til ultimo januar 2023. Ghita fortalte desuden, at der ikke har været fremdrift i Digitaliseringsstyrelsen med udarbejdelse af arbejdsprogram for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2022-2025, da den videre proces skulle afvente, at der var dannet regering. I mellemtiden løser KL to opgaver for Digitaliseringsstyrelsen, den ene vedrører organisationsstandarden og den anden er en afprøvning af Referencearkitekturen for Observation og Måling på sundhedsområdet.

Endvidere fortalte Ghita, at Dansk Standard har sendt et forslag til en ny national standard om håndtering af bias i kunstig intelligens i høring i KL. Standarden har ingen direkte kobling til EU-forordningen vedr. kunstig intelligens, men KL følger begge dele. Ghita orienterede rådet om KL's it-arkitekturturnetværk i 2023 og om KL's arkitekturstyringsuddannelse, som begge bliver genudbudt næste år, og hvor der nu er åbent for tilmeldinger.

Som opfølgning på tidligere sager i rådet, gav Zahra Al-Asfoor kort status over udfasning af Skatteforvaltningens systemer og overgang til DUPLA, hvor KL løbende samarbejder med Udviklings- og Forenklingsstyrelsen. Zahra fortalte, at nogle systemer allerede er blevet lukket, mens andre senest bliver lukket i 2024. Sidstnævnte er bl.a. Detail-COR, Regnskabsoplysningssystem og Myndighedskontering. Der findes allerede alternative systemer, og der skal implementeres et nyt som erstatning for Myndighedskontering.

2. Drøftelsessager

2.1. Et klart fundament for datadeling

SAG-2021-06063 Morten Hass

Indstilling

Projektet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager status for arbejdet i projektets fire arbejdsgrupper til efterretning
- giver input til det videre arbejde og dets organisering

Drøftelse

Morten præsenterede arbejdet med afdækning og analyse af beskrivelse, governance, implementering og metoder til anvendelse af datastandarder.

Rådet bakkede op om brugervinklen i kriterierne for beslutningen af standarder og inddelingen af dem i værdi og gennemførlighed og understregede, at der skal være en god balance mellem den værdi en standard skaber og implementeringen af den i kommunerne. Herudover påpegede rådet, at fokus skal være på at synliggøre værdien af en standard og undersøge hvor og hvordan gennemførelsen af en standard kan gøres nemmere. Desuden pointerede rådet, at der skal være større fokus på omkostninger i forandring af processer og arbejdsgange og et større fokus på medarbejdernes oplevelse af brugen af standarder og undgå at standarder bidrager til at flytte kompleksiteten over på medarbejderen.

Rådet anbefalede derfor, at KL & KOMBIT kigger nærmere på kommunikationen omkring standarder, da det vil påvirke modtagelsen og anvendelsen af dem.

Rådet anbefalede desuden, at KL og KOMBIT tænker leverandørerne mere ind og at differentiere mellem det, der er obligatorisk og det der er frivilligt, på såvel konceptuelt som fysisk niveau. Leverandører skal have råderum til implementering af standarder, og derfor er det vigtigt, at der ikke opstår usikkerheder i forbindelse med implementering af en standard.

Desuden støttede rådet op om governancemodellen for beslutningen af standarder, hvor de påpegede vigtigheden i visitationen af en standard og anbefalede, at jo større en rækkevidde en standard har, jo højere instans skal beslutte den.

Herudover påpegede rådet det store ansvar som KL har i at pege på standarder i forbindelse med forhandlinger om Økonomiaftaler.

2.2. **Opfølgning på arbejdet med fællesoffentlig samtykkeløsning**

SAG-2019-02290 Anne Kathrine Fjord-Marschall

Indstilling

Projektet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager status til efterretning
- giver input til det videre arbejde

Drøftelse

Ulla Larney informerede rådet om, at der ikke har været meget fremdrift i projektet siden sidste It-Arkitekturrådsmøde i september, da Digitaliseringsstyrelsen afventer regeringsdannelsen. I mellemtiden har KL i samarbejde med KOMBIT startet en analyse, der skal afklare kommunale ønsker til et minimum viable produkt for samtykkeløsningen. Desuden skal analysen kvalificere KL's input til det fællesoffentlige arbejde med projektgrundlag samt identificere øvrige nødvendige aktiviteter i forbindelse med det fællesoffentlige initiativ.

Rådet tog status for arbejdet med fællesoffentlig samtykkeløsning til efterretning. Rådet så behov for et centralt lager for samtykker samtidig med, at borgerne får et samlet overblik over samtykker og fuldmagter. En løsning med centralt lager vil bane vejen for anvendelsen af samtykker i bl.a. AI-løsninger, hvilket rådet ser potentialer i. Hertil fremhævede rådet behovet for et overblik over afgivne og tilbagekaldte samtykker.

Rådet gjorde projektet opmærksom på, at det er vigtigt ikke at glemme udsatte borgeres behov for andre løsninger end den digitale samtykkeløsning. Desuden bør der tages hensyn til de udsatte borgeres situation, når det bl.a. gælder tilbagekaldelse af samtykker. Endvidere omtalte rådet sammenhængen mellem fuldmagt og samtykke og anbefalede den samme løsning til begge.

Aarhus Kommune tilbød at stille med cases og brugerscenarier til rådighed i forbindelse med brug af samtykker til AI-løsninger.

2.3. **Høring af målbillede for 'Digital løsning til fravalg af genoplivningsforsøg'**

SAG-2021-06063 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager resultatet af høring i kommuner, KL og KOMBIT til efterretning

Drøftelse

Vibeke Normann præsenterede resultaterne af høring af Sundhedsdatastyrelsens 'Digital løsning til fravalg af genoplivningsforsøg'.

Rådet tog resultatet til efterretning med kommentarer om, at høringssvarene er relevante og viser værdien af kommunale høringer. Hertil spurgte rådet, om der var taget stilling til borgere der er digitalt fritaget. Poul Erik Kristensen svarede, at ikke-digitale borgere kan lade sig registrere ved en blanket-løsning.

2.4. EU-forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens

SAG-2021-06063 Søren Frederik Bregenov-Beyer/Jacob Hansen

Indstilling

Center for Digitalisering og Teknologi indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen om arbejdet med forordningen til efterretning
- giver input til det videre arbejde

Drøftelse

Søren Frederik Bregenov-Beyer orienterede rådet om KL's interessevaretagelse i forhold til AI-forordningen. Jacob Hansen supplerede med kort at fortælle om EU-beslutningsprocessen for forordningen. Jacob fortalte, at forordningen besluttet ultimo 2023 eller primo 2024 og træder i kraft to år senere.

Rådet tog orienteringen om arbejdet med forordningen til efterretning og støttede KL's tilgang til anvendelsen af social scoring i AI-løsninger. Hertil bakkede rådet op om anvendelsen af AI som beslutningsstøtte og til procesforslag, hvor AI-løsningen angiver opmærksomhedspunkter i forhold til relevant lovgivning og relevante cases, som medarbejdere skal anvende i deres videre arbejde.

Rådet efterlyste en klar skelnen mellem højrisiko og ikke højrisiko AI-løsninger. Desuden var rådet bekymret for, at AI-forordningen vil spænde ben for gode AI-løsninger, blot fordi de træffer beslutninger.

Rådet spurgte desuden om forordningen berører syntetiske data, og hvordan den forholder sig til, hvad der sker med data, når de bliver behandlet af NLP-algoritmer (Natural Language processing-algoritmer), især set i lyset af, at det er en blackbox, hvor der kun er gennemsigtighed i forhold til, hvad der kommer ind og ud.

Jacob svarede, at forordningen er opmærksom på blackboxen i højrisikoløsninger, hvor der stilles flere krav end til ikke-højrisiko løsninger. I forhold til syntetiske data, lovede Jacob at undersøge det nærmere. Peter Falkenberg tilføjede, at det bliver svært at leve op til datakvaliteten i højrisikoløsninger, uagtet om data er kunstigt skabte eller reelle data.

Rådet foreslog desuden, at kommunerne allerede nu er opmærksomme på at tage stilling til, hvilke algoritmer, de skal investere i. Desuden foreslog rådet, at KL undersøger, om der er behov for yderligere lovgivningsmæssig understøttelse af anvendelsen af AI i kommunerne. Tom Bøgeskov foreslog, at kommunerne får en standardiseret fælles dokumentationsramme for algoritmerne, således at det bliver nemmere at tage en beslutning om hvorvidt algoritmerne er egnede eller ikke egnede.

2.5. Dialog med KL's direktion

SAG-2021-06063 vno

Drøftelse

Christian Harsløf orienterede rådet om tre sager, som KL-direktionen for tiden særligt følger.

Chromebook-sagen: KL har løbende dialog med Datatilsynet om forbedringer af det indsendte materiale forud for en beslutning. Google er desuden samarbejdsvillige og vil gerne komme frem til en god løsning, som kan accepteres af alle. KL har ingen exitstrategi, hvis kommunerne ikke får lov til at anvende Chromebook, men er ved at undersøge alternative muligheder. KL afdækker blandt andet muligheder på biblioteksområdet og orienterer sig i OS2-løsninger.

Rådet foreslog, at KL kigger nærmere på e-reolen og løsningerne på OS2borgerPCer, som en del af exitstrategien fra Chromebooks.

Helhedsorienterede indsats (HOI): KL og KOMBIT har udarbejdet et forslag til en minimumsløsning til it-understøttelse af HOI på baggrund af den hovedlov, som forventes fremsat i foråret 2023. Minimumsløsningen genbruger meget af den fælleskommunale infrastruktur, hvilket giver økonomiske og tidsmæssige gevinster.

KL's teknologipartnerskab: Det nye partnerskab udbydes, da KL oplever en større kommunal interesse for digital omstilling og et ønske om hjælp til implementering af konkrete teknologiske løsninger, der virker. Kommunerne efterspørger i særdeleshed teknologier, der kompenserer for den manglende

arbejdskraft. KL vil investere et relativt stort beløb for at holde deltagerbeløbet i partnerskabet nede og håber på en stor tilslutning.

Rådet spurgte til status for det fælleskommunale værn mod cyberkriminalitet. Christian orienterede om en trinvis model for opbygning af værnet, som PwC har udarbejdet for KL. Herudover at KL og KOMBIT vil tage en drøftelse, hvor KL vil udarbejde et oplæg til, hvordan opgaven skal gribes an.

Rådet undrede sig desuden over, at Fællessprog III ikke er omtalt i Økonomiaftalen set i lyset af, at standarder skal give værdi. Christian fortalte, at KL har besluttet at lave et større servicetjek af hele dokumentationsområdet på ældreområdet. Fokus vil være på tre punkter 1) undersøge hvilke standarder, der anvendes, 2) undersøge hvilken dokumentation, der udløber af øvrige krav og 3) belyse dokumentationsøjeblikket, det vil sige gennemgå lokal opsætning, it-opsætning, dokumentationsvaner m.m.

Rådet ville desuden vide, hvad KL's politiske udvalg interesserer sig for i forhold til digitalisering. Politikerne er bekymret for den økonomiske situation, fortalte Christian. Mange af sundheds- og ældrepolitikere er derfor begyndt at interessere sig for teknologier, som hjælper på udfordringer, kommunerne har på området. Der er bl.a. fokus på teknologier som telemedicin, pillehåndtering, skærmbesøg og diabetesteknologier. Politikerne er optaget af, at anvendelsen af de nye teknologier sker på borgernes præmisser, og derfor skal disse teknologier være et tilbud om aflastning frem for erstatning af varme hænder. Desuden er der en diskussion om høste-så problemerne, da kommunerne investerer i teknologierne, mens regionerne får gevinsterne.

Rådet spurgte om talegenkendelse også var en af de teknologier, der bliver taget i betragtning. Christian fortalte, at KL har en dialog med Udbetaling Danmark om anvendelse af teknologien. Udbetaling Danmark vil afprøve teknologien i forbindelse med deres callcenter. Ghita tilføjede, at KL og Ballerup Kommune også er med i et fællesoffentligt projekt om sprogteknologi. Bo supplerede med information om Alexandre Instituttets arbejde med at skabe et nyt sprogkorpus, som har potentialer i forhold til at implementere chatbots. Sprogkorpuset bliver Open Source, og derfor vil kommunerne kunne bygge videre på det uden de store omkostninger.

2.6. It-understøttelse af Helhedsorienteret Indsats

SAG-2021-06063 Tom Bøgeskov

Indstilling

Projektet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- giver input til forslag til minimumsløsning for it-understøttelse af Helhedsorienteret Indsats

Drøftelse

Tom Bøgeskov orienterede rådet om status for arbejdet med it-understøttelsen af Helhedsorienteret Indsats (HOI). Han præsenterede et forslag til minimumsløsning for it-understøttelsen, hvor fokus er på en simpel løsning, der genbruger den fælleskommunale infrastruktur.

Rådet bakkede op om tilgangen til it-understøttelsen med en minimumsløsning og anbefalede, at løsningen skal være fleksibel og fremtidssikret, eftersom kommunerne vil kunne anvende en udvidet version af løsningen i andre sammenhænge. Rådet spurgte om kommunerne skal vælge, om HOI-sagen primært skal ligge i fagsystemet for beskæftigelses- eller socialområdet.

Tom svarede, at det er muligt for kommunen at vælge, at sagen skal ligge flere steder. Det vil dog have indvirkning på antallet af integrationer og dermed pris. Ina Corydon supplerede, at KOMBIT vil arbejde med en måde at forklare konsekvenserne ved at vælge de forskellige løsningstyper.

3. Eventuelt